

יצחק פרידמן

תולדות חיים ורשימת פרסומים (מעודכן: אוקטובר 2016)

פרטים אישיים

תאריך לידה: 6.8.1940
ארץ לידה: ישראל
אזרחות: ישראלית
מצב משפחתי: נ + 3
שירות בצה"ל: סדיר: 8/58 – 2/61, מילואים: עד 1973
כתובת קבועה: רח' ברקת 5 (220/12), ירושלים 93846
טלפון/פקס: 054-4405650 ; 02-6761840

השכלה גבוהה

תאריך	שם המוסד	תחומי הלימוד	תואר
2015/2016	בית הספר לרפואה, הדסה האוניברסיטה העברית	נוירו-אנטומיה ונוירו-ביולוגיה רפואית	השתתפות בקורס (פרופ' שלמה רוטשנקר ופרופ' לילי אנגליסטר)
1988-1991	אוני' קולומביה - ניו-יורק Teachers College	תורת המבחנים, סטטיסטיקה, מדידה והערכה. השלמתי את תכנית הלימודים ל-Ph.D. (ללא עבודות ותזה)	(פוסט דוקטורט) בהצטיינות מארח: פרופ' ריצ'רד וולף
1990-1991	אוני' קולומביה – ניו-יורק Teachers College	פסיכולוגיה קלינית ופסיכופתולוגיה	(פוסט דוקטורט) מארח: פרופ' בארי פארבר
12.1982	האוניברסיטה העברית	חינוך ומינהל החינוך	Ph.D
1975	האוניברסיטה העברית	דמוגרפיה וסטטיסטיקה; לימודים צמודים: לימודי העיר והאזור.	M.Sc. – בהצטיינות
1968	האוניברסיטה העברית	פסיכולוגיה, סטטיסטיקה, מדע המדינה.	ב.א.

קורסים והשתלמויות מקצועיות

9.2016 – Duke University, USA – קורס מקוון:

Introductory Human Physiology (instructors: Profs: Emma Jakoi and Jennifer Carbery)

2016 - Wesleyan University, USA – קורס מקוון :

Understanding Memory: the Psychology of Memory (instructor: Prof. John Seamon)

2015 - Duke University, USA – קורס מקוון :

Medical Neuroscience (instructor: Prof. Leonard White)

2015 - האוניברסיטה העברית – קורס מקוון :

Synapses, Neurons, and Brains (instructor: Prof. Idan Segev)

2015 - Michigan State Oakland University, USA – קורס מקוון :

Learning how to learn: Powerful mental tools (instructor: Prof. Barbara Oakley)

2014 - האוניברסיטה הפתוחה : חקר המוח במאה ה-21 (סדרת הרצאות שניתנו על ידי פרופ' עידן שגב,

ראש המחלקה לנוירוביולוגיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים).

עיבוד נתונים ממוחשב

תעודת סיום	מבוא לשימוש וניהול נתונים ב-SPSS	מרכז ההדרכה של SPSS	ינואר 2006
תעודת סיום	ניתוחים מתקדמים ב-SPSS	מרכז ההדרכה של SPSS	מרס 2006
תעודת סיום	ניתוח משוואות מבניות AMOS	מרכז ההדרכה של SPSS	יולי 2006
תעודת סיום	סדרות עיתיות	מרכז ההדרכה של SPSS	יוני 2007
תעודת סיום	WORD למתקדמים	מרכז ההדרכה של מכון סאלד	ינואר 2007
תעודת סיום	צילום דיגיטלי ועיבוד תמונה ממוחשב	מכללת הדסה ירושלים	דצמבר 2007-מרס 2008

מינויים באוניברסיטה העברית

2003-12/1996 – פרופסור חבר נלווה בבית-הספר לחינוך

1995.1 – מרצה בכיר

1980 – מרצה מן החוץ בבית-הספר לחינוך, המגמה למינהל

תפקידים אחרים במסגרת האוניברסיטה העברית

- מרכז מבחני הגמר לתלמידי המוסמך (מתש"ס ואילך)

- השתתפות בועדות קבלה לתלמידי מ.א. במסגרת המגמה למדיניות ומינהל החינוך
- ריכוז המסלול למערכות חינוך במסגרת המגמה למדיניות ומינהל החינוך
- ריכוז המסלול המחקרי במסגרת המגמה
- יו"ר ועדות בחינה במבחני גמר למ.א.
- ריכוז ועדת בדיקה לתכנית לימודים בתת-מגמה : מערכות, במסגרת המגמה
- ועדות אד-הוק שונות במסגרת המגמה לתכנון, מדיניות ומינהל החינוך

שירות במוסדות אחרים, במוסדות להשכלה גבוהה ובמוסדות מחקר

- 3.2011 - 7.2009 יועץ לשרת החינוך ולמנכ"לית המשרד בנושאי רפורמה בחינוך העל יסודי וצמצום מספר התלמידים בכיתה.
- 1.9.2008 – (ממשיך) - מכללת אחווה : ראש בית הספר למנהל מערכות חינוך. מכון הנרייטה סאלד : יועץ לשיטות מחקר.
- מכללת גורדון : מפתח התכנית לתואר שני (M.Ed) במנהיגות בית ספרית ויועץ אקדמי לתכנית.
- 31.12.2007- 5.1983 מנהל מכון הנרייטה סאלד, המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות, וחוקר בכיר. תחומי מחקר: מדידה והערכה חינוכית ופסיכולוגית, פסיכולוגיה ארגונית ומינהל החינוך, חינוך קהילתי.
- 1988 - 1991 אוניברסיטת קולומביה, ניו-יורק (Teachers College), בית-הספר לחינוך, פרופ' חבר נלווה בפסיכולוגיה וחינוך במחלקה לפסיכולוגיה קלינית. נושאי הוראה ומחקר: לחץ ושחיקה בהוראה, פסיכולוגיה ארגונית וחינוכית בבית-הספר.
- 10/2003 – 1979 האוניברסיטה העברית בירושלים, בית-הספר לחינוך, המגמה למינהל ולתכנון החינוך. מורה מן החוץ (1979 - 1993); מורה בכיר (1994-1996); פרופ' חבר נלווה (1997 ואילך). נושאי ההוראה: קבלת החלטות, אקלים בית-הספר, היבטים פסיכולוגיים של הארגון, תהליכים ארגוניים, חינוך קהילתי, שחיקה בהוראה.
- 4.1983 - 8.1978 משרד החינוך והתרבות, ראש אגף התלמידים. האגף אחראי לנושאים הפדגוגיים והמנהליים הקשורים בתלמיד (תכניות טיפוח והעשרה, מניעת נשירה, המכינות הקדם אקדמיות; זהירות בדרכים).

- 7.1975 - 8.1978 - הסוכנות היהודית בניו-יורק, יועץ תעסוקה. ייזום תכניות השתלמות והסבת מקצוע למועמדים לעלייה. ייעוץ אישי בבחירת מקצוע ותעסוקה בישראל.
- 3.1972 - 7.1975 - משרד החינוך והתרבות, סגן הממונה על מינהל החינוך. ממונה על תכנון ויישום תכניות חינוכיות, תקצוב ופיקוח מנהלי על מערכת החינוך.
- 12.1968 - 2.1972 - משרד החינוך והתרבות, מקים ומנהל המחלקה לתכנון ולמיפוי. תכנון ויישום הרפורמה במבנה החינוך. תחזיות אוכלוסייה, סקרים דמוגרפיים והכנת תכניות אב לחינוך לרשויות מקומיות.
- 10.1967 - 11.1968 - משרד החינוך והתרבות, מתכנן מערכת החינוך. הכנת תכניות חומש לפיתוח מערכת החינוך בישראל.
- 9.1967 - 9.1967 - משרד החינוך והתרבות, סגן ראש מינהל החינוך העל-יסודי. תכנון ופיתוח תכניות העשרה והכשרה לקליטת עולים חדשים ותלמידים מאזורי-מצוקה.

פעילות מקצועית נוספת בארץ ובח"ל

- א. נשיא מיועד של האגודה העולמית לתורת השטחות (Facet Theory Association)
- ב. חבר באגודה האמריקאית למחקר חינוכי (American Educational Research Association)
- ג. ממייסדי האגודה הפסיכומטרית הישראלית, מתבר הקוד האתי לפסיכומטריקאים ויו"ר ועדת האתיקה של האגודה
- ד. חבר באגודה הישראלית להערכת תכניות (איל"ת)
- ה. ממייסדי האגודה לבתי ספר קהילתיים וחבר הנהלה (לימים : מינהל החינוך הקהילתי)
- ו. חבר בוועדת ההיגוי ברשות הבין מכללתית למחקר במכון מופ"ת להכשרת עובדי הוראה במכללות
- ז. מנהל אקדמי ומארגן של ועידת ישראל לחינוך 2007
- ח. ראש הצוות במשרד החינוך לשינוי תפקידו של המפקח (2008-2009)
- ט. יו"ר הוועדה להקטנת מספר התלמידים בכיתה (משרדי החינוך והאוצר)
- י. יו"ר ועדת התכנון והמיפוי של הרפורמה בחינוך (1968-1974)
- י"א. חבר בוועדת החינוך של מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית
- י"ב. חבר בוועד המנהל של האגודה לקידום החינוך ויו"ר הוועד המנהל של בית ספר בויאר בירושלים
- י"ג. חבר הנהלת עמותת אדם לאדם (עד 2008)
- י"ד. חבר מערכת "מגמות"

ט"ו. חבר מערכת "עיונים במינהל ובארגון החינוך", אוניברסיטת חיפה
 ט"ז. קורא מומחה של ז'ורנלים בינלאומיים בתחום החינוך והמדידה החינוכית (למשל, Research
 in the schools; Teaching and teacher education; Psychological bulletin
 י"ח. סיוע לארגוני חינוך (אורט, לדוגמה) בפיתוח מודלים שיטתיים להערכת בתי ספר.

פרסום ועיטורים בינלאומיים

זוכה בעיטור Distinguished Scholar של האגודה האמריקאית למחקר חינוכי (AERA), האגודה
 הבינלאומית החשובה ביותר בתחום מחקר החינוך.

תפקידי ההוראה באוניברסיטה העברית

בשנים תשנ"ט-תשס"ג:

- 34281 תהליכים ארגוניים במערכת החינוך. שו"ת, סמסטריאלי, 2 ש"ש חובה לתלמידי ב.א.
 והשלמות למ.א.
- 34922 הערכה יישומית של תכניות חינוכיות וחברתיות. שו"ת סמסטריאלי, 2 ש"ש חובה
 לתלמידי מ.א.
- 37914 שחיקה וצמיחה פרופסיונלית של עובדי הוראה. סמינר שנתי, 2 ש"ש בחירה לתלמידי
 מ.א.

בין השנים תשנ"ו-תשנ"ט,

- תהליכים יחידניים וקבוצתיים בקבלת החלטות, שו"ת סמסטריאלי, 2 ש"ש, קורס
 בחירה לתלמידי מ.א.
- האקלים הארגוני בבית-הספר, שו"ת סמסטריאלי, 2 ש"ש, חובה לתלמידי ב.א.

שמות תלמידי מוסמך ודוקטור

תלמידי מוסמך

- 1995-1996 – יעל פישר
 1997-1998 – אפרת קס
 1996-1998 – רעיה ברמה
 1999-2000 – בלה גביש
 2000-2001 – רוני ברבש
 2000-2002 – ליאור המאירי
 2001-2002 – אורית יעקב
 2002-2002 – רינת יצחקי
 2002-2008 – גרניט אלמוג-ברקת

תלמידי דוקטור

- 1996-1998 – יעל וקסמן (פישר) (בשיתוף עם פרופ' חיים אדלר)
 1999-2001 – אפרת קס
 1999-2001 – אורית אבידוב (בשיתוף עם עלית אולשטיין)

2000-2002 – בלה גביש

2001-2005 – רעיה ברמה

2010–2013 – רות לוסטיג (בשיתוף עם פרופ' אילה מלאך)

2011- - רינת יצחקי (בשיתוף עם פרופ' אילה מלאך-פיינס)

רשימת פרסומים

יצחק פרידמן

תאריך עדכון: אוקטובר 2016

א. עבודת הדוקטור

נושא: שיקולים וקבלת-החלטות בשיבוץ תלמידים לכיתות-האם בחטיבות ביניים הטרוגניות.
המוסד: האוניברסיטה העברית בירושלים. **תאריך קבלת התואר:** 10.12.82

פרסומים: פרסום כדו"ח מחקר (277 עמ') וכן במאמר: "תהליך ושלבם בקביעת דפוס הרכבן של כיתות האם בחטיבות-הביניים הטרוגניות". פורסם בעיונים במינהל ובארגון החינוך, 11, 5-26, בהוצאת אוניברסיטת חיפה.

ב. ספרים

1. פרידמן, י' (מהדורה א': 1984; מהדורה ב' מורחבת: 1986). **בית-הספר בית-ההורים והקהילה בישראל: ניכור ופתיחות במרחב החינוכי**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (45 עמ').
2. פרידמן, י', בן-גלים, נ' (מהדורה א' – 1988; מהדורה ב' מורחבת - 1995). **מערכות בחינות הגמר והבגרות במדינות נבחרות**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (179 עמ'). מהדורה מעודכנת ומורחבת לשנת 1995 נמצאת בהכנה (מהדורה ב' - 402 עמ').
3. פרידמן, י' הורוביץ, ת' ושליב, ר' (1988). **אפקטיביות, תרבות ואקלים של בית-ספר**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (167 עמ').
4. פרידמן, י' (1990). **בית-הספר הקהילתי: תיאוריה ומעשה**. ירושלים: האוניברסיטה העברית בירושלים: הוצאת מגנס (212 עמ').
5. פרידמן, י', בנדס-יעקב, א' (1990). **קונפליקט ומשבר: הורים אל מול ממוסד החינוך**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (149 עמ').
6. פרידמן, י', ענבר, ל' (1992). **ניהול מתקדם בבית-הספר: יישום שיטת ה-TQM**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (57 עמ').

7. לוטן, א', פרידמן, יי (1992). **פיתוח כישורים חברתיים ומיומנויות-התמודדות בקרב תלמידים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (145 עמ').
8. פרידמן, יי לוטן, אי (1993). **לחץ ושחיקה בהוראה - גורמים ודרכי מניעה**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (175 עמ').
9. פרידמן, יי, קמפר (1994). **היערכות לטיפול בהקלת לחץ ושחיקה בהוראה**. ירושלים, מכון הנרייטה סאלד. (49 עמ'). דו"ח פנימי.
10. פרידמן, יי (1995). **אקלים בית-הספר ואקלים הכיתה**. (סדרת ילקוט למורה). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (37 עמ').
11. פרידמן, יי, בנדס-יעקב אי (1998). **המאבק לחירות הניהול בסביבה עתירת אילוצים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (132 עמ').
12. פרידמן, יי (1998). **מורים ותלמידיהם: יחסים של כבוד הדדי**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (95 עמ').
13. פרידמן, יי (1999). **הכשרה להסמכה לניהול בית-ספר – הצעה לתהליך חדש**. ירושלים: משרד החינוך והתרבות (53 עמ').
14. פרידמן, יי (2000). **תכניות לימודים להכשרה לניהול בית-ספר: עקרונות נושאים ותהליכים**. ירושלים: משרד החינוך והתרבות (48 עמ').
15. פרידמן, יי, גביש, בי (2001). **המורה המתחיל. הקשיים, התמיכה וההסתגלות**. סדרת מידע זמין לאיש המקצוע. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (61 עמ').
16. פרידמן, יי, פילוסוף, שי (2001). **סטנדרטים במערכות חינוך**. סדרת מידע זמין לאיש מקצוע. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (133 עמ').
17. פרידמן, יי, גביש, בי (2003). **שחיקת המורה: התנפצות חלום ההצלחה**. סדרת מידע זמין לאיש המקצוע. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (82 עמ').
18. פרידמן, יי (2005). **מדידה והערכה של תכניות חברתיות וחינוכיות**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (230 עמ').
19. פרידמן, יי (2010). **ניתוח פריטים מהו? ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (47 עמ')**

20. פרידמן, יי (2012). **קריאה ביקורתית של מאמרים במחקר במדעי החברה**. פרסום פנימי של האקדמית אחווה.
21. פרידמן, יי (2012). **מדריך ומחוננים לכתובת דוחות ביקורת על מחקרים בתחום מדעי החברה**. פרסום פנימי של האקדמית אחווה.
22. פרידמן, יי (2012). **תורת השטחות: התבוננות אנליטית בעולמות תוכן**. רמת גן: אוניברסיטת בר אילן, המחלקה למנהל עסקים (15 עמ').
23. פרידמן, יי (2012). **תוקף במדידה ובמחקרי הערכה**. מהדורה שנייה מורחבת. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד, סדרת סוגיות בהערכה (61 עמ'). בשנת 2013 – מהדורה שנייה מורחבת (75 עמ').
24. פרידמן, יי, טייכמן-וינברג, א', וגרובגלד, א' (2016). **מודל אחוה לנוירופדגוגיה, יישום ממצאי חקר המוח בהוראה ובלמידה**. המכללה האקדמית אחווה, (97 עמ').

ג. ספרים בעריכה

1. פרידמן, יי (תש"ן) **אוטונומיה בחינוך: מסגרות מושגיות ותהליכי ביצוע** (מהדורה שנייה מורחבת). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (235 עמ').
2. פרידמן, יי (1994). **בחירת הורים בחינוך**. חוברת מיוחדת של **מגמות**, כרך ל"ו, מס' 2-3. (עורך אורח) ירושלים: הוצאת מכון סאלד.
3. Volansky, A. & Friedman, I. A. (2003). *School based management: international perspectives*. Jerusalem: Israel Government, Ministry of Education.
4. וולנסקי, עי, פרידמן, יי (2003). **בית-הספר בניהול עצמי: היבטים בינלאומיים**. ירושלים: מדינת ישראל, משרד החינוך.

ד. סולמות מדידה והערכה

1. פרידמן, יי (1995). **רמת האוטונומיה של המורה ושל מנהל בית-הספר: שאלון לדיווח עצמי**. (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (50 עמ').
2. פרידמן, יי (1995). **השחיקה של מנהל בית-הספר: שאלון לדיווח עצמי**. (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (35 עמ').
3. פרידמן, יי, בנדס-יעקב, א', (1997). **חרדת מבחן: התופעה ומדידתה** (סדרת כלי-מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (105 עמ').

4. פרידמן, י' (1998). **שקילה והערכה בתהליכי קבלת החלטות: סולם דיווח עצמי למתבגרים** (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (40 עמ').
5. פרידמן, י' (1998). **מתן כבוד לתלמיד. שאלון לתלמיד לדיווח עצמי** (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (62 עמ').
6. פרידמן, י' (1999). **תחושת המסוגלות העצמית של המורה: המושג ומדידתו** (סדרת כלי מחקר), ירושלים: מכון הנרייטה סאלד.
7. פרידמן, י', (1999) **שחיקת המורה: המושג ומדידתו** (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (47 עמ').
8. פרידמן, י' ברמה, ר' ותורן, ש' (2001). **רמת הניהול העצמי של בית-הספר – כלי הערכה** (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (153 עמ').
9. פרידמן, י', פישר, י' (2003). **ההורים ובית-הספר: עמדות ורמת מעורבות**. (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (71 עמ').
10. פרידמן, י', אלמוג-ברקת, ג' (2006). **ערכים אוגוניים בבית-הספר**. (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד.
11. ברמה, ר', פרידמן, י' (2007). **המסוגלות העצמית של מנהל בית-הספר: שאלון לדיווח עצמי למנהל בית הספר** (סדרת כלי מחקר). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. סדרת כלי מחקר.

ה. דוחות מחקר

1. פרידמן, י' (1974). **אזורי רישום פורמליים וממשיים לבתי-הספר היסודיים**. (עבודת מ.א.). ירושלים: המכון ללימודים עירוניים ואזוריים, האוניברסיטה העברית בירושלים (99 עמ').
2. פרידמן, י', נבו, ב' (1984). **בדיקה והערכה של מערכת הבחירה של שליחים היוצאים לחו"ל**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד.
3. פרידמן, י', בר, א' (1987). **סגנונות התנהגות קהילתית בבתי-הספר הקהילתיים בישראל**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (133 עמ').
4. פרידמן, י', בר, א' (1988). **בתי-ספר קהילתיים על-יסודיים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (76 עמ').

5. פרידמן, י' (1989). **מתבגרים כמקבלי החלטות: דפוסי התנהגות ותכנים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (106 עמ').
6. פרידמן, י' (1992). **התנהגות תלמידים השוחקת את המורה**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (112 עמ').
7. פרידמן, י' ופארבר, ב' (1992). **הדימוי המקצועי של המורה ושחיקתו**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (84 עמ').
8. פרידמן, י', קרונוגולד, נ' (1993). **יחסי גומלין בין מורים לתלמידים: נקודת המבט של התלמיד**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (109 עמ').
9. טייטלבוים, ר', פרנקל, ז', פרידמן, י' (1993). **הנושאים המרכזיים המעסיקים את מנהל בית-הספר: ממצאי סקר ירושלים**: מכון הנרייטה סאלד (19 עמ').
10. בנדס-יעקב, א', פרידמן, י' (1993). **חרדת מבחן, התופעה וההתמודדות עמה**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (112 עמ').
11. פרידמן, י' (1995). **להיות מנהל בית-ספר: הלחץ, השחיקה וההתמודדות**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (195 עמ').
12. פרידמן, י' מגד, ח', סדן, ת' (1997). **ההכשרה לניהול של מנהל(ת) בית-ספר – ממצאי סקר ירושלים**: מכון הנרייטה סאלד. 40 עמ'.
13. פרידמן, י', ברמה, ר', תורן, ש' (1997). **ניהול עצמי: שינוי תרבות הניהול הבית-ספרי ירושלים**: מכון הנרייטה סאלד (181 עמ').
14. פרידמן, י' היס-יונס, א' (1997). **תכניות לתלמידים מוכשרים במחוז תל-אביב**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (148 עמ').
15. פרידמן, י', ברמה, ר', תורן, ש' (1998). **ניהול עצמי: שינוי תרבות הניהול הבית-ספרי – השנה השנייה**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (200 עמ').
16. פרידמן, י', ברמה, ר' (1998). **המעבר לניהול עצמי של בתי-הספר בירושלים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (128 עמ').

17. בנדס-יעקב, א', פרידמן, י' (1996). **נעל"ה: נוער עולה ללא הורים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (152 עמ').
18. בנדס-יעקב, א', פרידמן, י' (1997). **פנימיות היום לתלמידים עולים באגודה לקידום החינוך**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (162 עמ').
19. הים-יונס, א', פרידמן י' (2001) **סטודנטים לקויי למידה**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (181 עמ').
20. פרידמן, י', ברמה, ר', לוי-אפשטיין, מ', קרונוולד, נ' (2003). **עוז לתמורה. מחקר מעקב** ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (133 עמ').
21. פרידמן, י' בנדס-יעקב, א' (2003). **עבודת היישוג בשירות לנוער וצעירים במשרד העבודה והרווחה**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (225 עמ').
22. פרידמן, י' (2003). **ניתוח שטחות של מבנה ציפיות מורים מתחילים מעבודתם בכיתה בשנת הסטאז'**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (10 עמ').
23. גביש, ב', פרידמן, י' (2005). **תחושת השחיקה הנפשית של סטודנטים להוראה ומורים מתחילים בזיקה לתפיסותיהם את עבודתם בהוראה ברמת הכיתה ובבית-הספר**. תל-אביב: מכללת לוינסקי לחינוך, ירושלים: מכון הנרייטה סאלד (26 עמ').
24. הים-יונס, א', פרידמן, י' (2006). **שילוב נכים בקהילה**. ירושלים: המוסד לביטוח לאומי.
25. פרידמן, י', מני-איקן, ע', יצחקי, י', ברגר-טיקוצ'ינסקי, ט' (2009). **תיקוף מסמך הסטנדרטים במדעים ובטכנולוגיה לבתי הספר היסודיים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד ומשרד החינוך (147 עמ').

ו. מאמרים בעיתונות מבוקרת

1. פרידמן, י' (תשל"ה). **אזורי רישום פורמליים וממשיים בבתי-הספר היסודיים. עיונים במינהל ובארגון החינוך** 3, 41-64.
2. פרידמן, י' (תשמ"ז). **מעורבות מבוקרת של מורים ואנשי הצוות בתהליכי קבלת-ההחלטות בבית-הספר: מודל מירשמי למנהלים**. אוניברסיטת חיפה: **עיונים במינהל ובארגון החינוך**. 14, 41-62.
3. פרידמן, י', ולוטן א' (1987). **עולמו של המורה כמנבא שחיקתו הנפשית**. **מגמות**, ל' (4), 434-417.

4. פרידמן, י' (1989). על אפקטיביות ואקאוטביליות בארגון. אוניברסיטת חיפה: **עיונים במינהל ובארגון החינוך**, 16, 81-104.
5. פרידמן, י' (1990). האקלים הארגוני ותרבות בית-הספר כמרכיב בהערכה בית-ספרית. אוניברסיטת חיפה. **עיונים במינהל ובארגון החינוך**, 16, 187-192.
6. פרידמן, י' (1991). התנהגות תלמידים המשרה לחץ: היבט פסיכולוגי-חברתי של שחיקת המורה. אוניברסיטת חיפה: **עיונים במינהל ובארגון החינוך**, 17, 155-174.
7. Friedman, I. (1991). High and low burnout schools: School culture aspect of teacher burnout, **Journal of Educational Research**, 84 (6), 325-333.
8. Friedman, I. (1991). Areas of concern and sources of advice for Israeli adolescents. **Adolescence**, 26(104), 967-976.
9. פרידמן, י' (1991). אסטרטגיות של קבלת החלטות בקרב מתבגרים. טיפולוגיה לפי מודל החקר וההכרעה. **מגמות**, ל"ג (3-4), 574-585. (חוברת מיוחדת על תורת השטחות, שיצאה לזכרו של א"ל גוטמן).
10. פרידמן, י' (1992). סגנונות מנהיגות במרחב ארגוני משתנה: המרה, שיגרה ושילוב. אוניברסיטת חיפה. **עיונים במינהל ובארגון החינוך**, 19, 5-34.
11. פרידמן, י' (1992). השחיקה בהוראה: המושג ורכיביו הייחודיים. **מגמות**, ל"ד (2), 248-261.
12. Friedman, I. & Farber, B.A. (1992). Professional self concept as a predictor of teacher burnout *Journal of Educational Research*, 86 (1), 28-35.
13. פרידמן, י' (1993). מנהיגות ובשלות הצוות: מודל למנהלי בתי-ספר מכניסי שינויים. אוניברסיטת חיפה. **עיונים במינהל ובארגון החינוך**, 19, 29-46.
14. Friedman, I., & Mann, L. (1993). Coping patterns in adolescent decision making: An Israeli Australian comparison. *Journal of Adolescence*, 16, 187-199.
15. Friedman, I. (1993) Burnout in teachers: The concept and its unique core meaning. *Educational and Psychological Measurement*, 53(4), 1035-1044.

16. Friedman, I. (1994). Conceptualizing and measuring teacher perceived student behaviors: Disrespect, Sociability and Attentiveness. *Educational and Psychological Measurement*, 54(4), 949-958.
17. פרידמן, י' (1995). מנהל בית-הספר כמקבל החלטות: תבניות חשיבה ותהליכים בפתרון בעיות. חיפה: אוניברסיטת חיפה **עיונים במינהל ובארגון החינוך**. עמ' 5-24.
18. פרידמן, י' (1995). שחיקת מנהל בית-הספר: המושג ורכיביו הייחודיים. **מגמות**, ל"ז (2-1) 135-122.
19. Friedman, I. (1995) Measuring School Principal experienced burnout. *Educational and Psychological Measurement*, 55 (4), 641-651.
20. Friedman, I. (1995) School principal burnout: The concept and its components *Journal of Organizational Behavior*, 16,191-198.
21. Friedman, I. (1995). Student behavior Patterns contributing to teacher burnout. *Journal of Educational Research*, 88 (5), 281-289.
22. Friedman, I (1996). Deliberation and resolution in decision making processes: A self-report scale for adolescents. *Educational and Psychological Measurement*, 56 (5), 881-890.
23. Friedman, I. (1996) Multiple Pathways to Burnout: Cognitive and emotional Scenarios in teacher burnout. *Anxiety, Stress, and Coping*, 9, 245-259.
24. Friedman, I.A., Bendas-Jacob, O. (1997). Measuring test anxiety in adolescence: A self-report scale. *Educational and Psychological Measurement*, 57 (6), 1035-1043.
25. פרידמן, י' (1997). אוטונומיה מקצועית למורה: החירות לקבל החלטות עקרוניות בעניינים פדגוגיים וארגוניים. **מגמות** ל"ח (4) 598-578.

26. Friedman, I.A. (1999). Teacher work autonomy: The concept and its measurement. *Educational and Psychological Measurement*, 59, 1, 58-76.
27. פרידמן, יי (2000) לחצי התפקיד בעבודת מנהל בית-הספר כמנבאי שחיקה. **מגמות**, מ' (2) 218-243.
28. Friedman, I. (2000). Burnout: Shattered dreams of impeccable performance. *Journal of Clinical Psychology* 56 (5), 595-606.
29. גביש, ב' פרידמן, יי (2000). **פערים בתפיסת התפקיד והקשרם לחוויית הלחץ בהוראה**. חיפה: אוניברסיטת חיפה. עיונים במינהל ובארגון החינוך. 24 27-56.
30. פרידמן, יי, קס, א' (2001). מסוגלות המורה: מודל המשימות-יחסים. **מגמות**, מא(3), 322-347.
31. פרידמן, יי, (2001) ערכים מניעים בבית-הספר. חיפה. אוניברסיטת חיפה. **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**. 25 7-40.
32. Friedman, I.A., Kas, E. (2002). Teacher Self-efficacy: A Classroom-Organization Conceptualization. *Teaching and Teacher Education*. 18, 675-686.
33. Friedman, I.A. (2002). Burnout in school principals: Role related antecedents. *Social Psychology of Education*. 5, 229-251.
34. פרידמן, יי, פישר, יי (2002). הזדהות וערות: יסודות במעורבות הורים. **עיונים במינהל ובארגון החינוך**. 26 7-34.
35. Friedman, I.A. (2003). Self-efficacy and burnout in teaching: the importance of interpersonal-relations efficacy. *Social Psychology of Education*. 6, 191-215.
36. המאירי, ל', פרידמן, יי (2004). שחיקת מנהל המתנ"ס. **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**. 127-152.
37. פישר, יי, פרידמן, יי (2004). מודל פירמידת הניהול. **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**. 153-176.

38. Friedman, I.A. (2004). Organizational expectations of the novice teachers. *Social Psychology of Education*. 7: 435-461.
39. פרידמן, יי (2004). המורה כאיש מקצוע ארגוני: אידיאלים של נתינה וציפיות לקבלה. **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**. 95-142.
40. יצחקי, ר', פרידמן, יי (2004). המושג אחריותיות המורה: מה רואים בו המורים. **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**. 161-194.
41. פרידמן, יי (2005). הציפיות הארגוניות של המורה המתחיל. **מגמות**, מ"ד (1) 137-162.
42. קס, א', פרידמן, יי (2005). בין המשפחה הפרטית למשפחה המקצועית: הבניית תחושת המסוגלות המקצועית של מורות. **מגמות** מג (4), 699-728.
43. Friedman, I.A. (2006). The bi-polar professional self of aspiring teachers: mission and power. *Teaching and Teacher Education*, 22, 722-739.
44. גביש, ב', ופרידמן, יי (2007). המורה כאדם ארגוני. **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**, 29, 55-88.
45. פרידמן, יי (2008). ערכים ארגוניים כתוכנה המנטאלית של בית הספר. **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**, 30, 125-160.
46. פישר, יי ופרידמן, יי (2009). ההורים ובית הספר: יחסי גומלין ומעורבות. **דפים**, 47, 11-40.
47. פרידמן, יי, וברמה, ר' (2010). המסוגלות העצמית של מנהל בית הספר: המושג ורכיביו. חיפה, אוניברסיטת חיפה: **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**, 57-94.
48. אלמוג-ברקת, גי ופרידמן, יי (2010). בית הספר בעיני תלמידיו: ערכים ותרבות ארגונית. חיפה, אוניברסיטת חיפה: **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**, 31-56.
49. פרידמן, יי (2011). ציפיות התפקיד של מורים: אלטרואיזם, נרקסיזם, אלטרואיזם פטרנליסטי ונרקסיזם רב חסד. **מגמות**, מ"ח 1, 3-35.
50. פרידמן, יי (2011). יחסי בית ספר-הורים בישראל. חיפה, אוניברסיטת חיפה: **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**, 237-268.

51. פרידמן, יי (2013). הערכה מעצבת כתרבות ארגונית – הכיתה במוקד. האקדמית אחווה: **מעוף ומעשה** 15, 1-14.

52. פרידמן, יי (2013). פרק ה"דיון" בדוח מחקר במחקר הערכה ובמאמר מדעי אמפירי. האקדמית אחווה: **מעוף ומעשה** 15, 207-220.

53. פרידמן, יי (2013). המנהל המוכשר: תכונות אישיות ומיומנויות. חיפה, אוניברסיטת חיפה: **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**, 33, 67-104.

54. פרידמן, יי וגביש, ב' (2013). המורה כאדם ארגוני: אוריינות, מעורבות ומנהיגות. חיפה, אוניברסיטת חיפה: **עיונים בארגון ובמינהל החינוך**, 33, 193-236.

55. Avidov-Unger, O., Friedman, I.A., Olstein, E. (2013). Empowerment amongst teachers holding leadership positions. *Teachers and teaching*.

56. Friedman, I.A. (2016). Being a teacher: altruistic and narcissistic expectations of pre-service teachers. *Teacher and Teaching: Theory and Practice*, 22(5), 625-648.

ז. פרקים בספרים ערוכים

1. פרידמן, יי (תשמ"ז). מנהיגות קהילתית ובשלות הקהילה. בתוך: ר' אלבוים-דרור: **מדיניות ומינהל – תיאוריה ויישומים בחינוך**. ירושלים: מגנס. 173-182.

2. פרידמן, יי (1986). היבטים חברתיים ולימודיים בקליטתם של עולי אתיופיה. בתוך: **יהודי אתיופיה קליטתם בישראל: ממצאים ולקחים**. ירושלים: מכון הנרייטה סאלד, מהדורה שנייה. 7-1.

3. פרידמן, יי (1989). מאפייני המורים והסביבה הארגונית בבתי-ספר "שחוקים". בתוך א' בלצ'ינסקי (עורך), **ספר יצחק: מאמרים ודברי הגות בנושאי חינוך תל-אביב**: משרד החינוך והתרבות. (עמ' 86-102).

4. פרידמן, יי (תש"ן). משמעויות ומיקוד באוטונומיה. בתוך יי פרידמן, (עורך), **אוטונומיה בחינוך: מסגרות מושגיות ותהליכי ביצוע** ירושלים: מכון הנרייטה סאלד. (עמ' 7-20).

5. פרידמן, יי (תש"ן). התנהגות אוטונומית נורמטיבית של המורה והמנהל. בתוך יי פרידמן (עורך), **אוטונומיה בחינוך: מסגרות מושגיות ותהליכי ביצוע** ירושלים: מכון הנרייטה סאלד, (עמ' 79-99).

6. Friedman, I.A. (1998). Training for leadership: Molding school principal professional efficacy. In O. Johansson and L. Lindberg (Eds). *Exploring new horizons in school leadership*. Umea, Sweden: Umea University Press. 199-210.
7. Friedman, I. A. (1999). Turning our schools into a healthier work-place: Bridging between professional self-efficacy and professional demands. in M. Huberman & R. Vandenberghe (Eds.) *Understanding and preventing teacher burnout*. Cambridge University Press, 166-175.
8. Mann, L., Friedman, I.A. (1999). Decision making in adolescence. In E. Frydenberg (Ed). *Learning to cope*, Oxford: Oxford University Press, 225-247.
9. פרידמן, י' (2001). כיוונים בהכשרת מורים להוראה דלת שחיקה: לקחים מן המחקר. זוזובסקי, ר', אריאב, ת', וקינן, ע' (עורכות): **הכשרת מורים והתפתחותם המקצועית: חילופי רעיונות**: תל-אביב: מכון מופת. 54-73.
10. Friedman, I.A. (2001). School Organizational Values. In D. Elizur (ed.) *Facet theory: integrating theory construction with data analysis*. Prague: Matfyzpress, University Karlovy v praze. 331-342.
11. Mann, L. & Friedman, I. A. (2002). Come decidono gli adolescenti. In L. Nota, L. Mann, S. Soresi, & I. A. Friedman (Eds.). *Scelete e decisioni scolatico-professionali*. Firenze, Italy: Giunti. 41-65.
12. Friedman, I. A. (2003). Self-managed school as an intelligent organization. In A. Volansky & I. A. Friedman (Eds). *School based management: international perspectives*. Jerusalem, Israel: Ministry of Education & Culture. 57-92.
13. פרידמן, י' (2003). **בית-הספר בניהול עצמי כארגון אינטליגנטי**. בתוך וולנסקי, ע', ופרידמן, י' (עורכים). בית-הספר בניהול עצמי: מבט בינלאומי. ירושלים: מדינת ישראל, משרד החינוך 57-88.

14. Friedman, I. A. (2003). School organizational Values: The driving force for effectiveness and change. In P. T. Begley and O. Johansson: *The Ethical Dimensions of School Leadership*. Dordrecht, the Netherlands: Kluwer Academic Publishers. 161-179.
15. Friedman, I. A. (2003). A facet analysis of novice teachers' organizational expectations. In S. Levy & D. Elizur (Eds.). *Facet Theory: towards cumulative social science*. Ljubliana, Slovenia: Faculty of Arts, University of Ljubliana press. 139-149.
16. Friedman, I. A. (2004). Directions in teacher training for low burnout teaching: Lessons from the research. In E. Frydenberg (Ed.). *Thriving, surviving, or going under: coping with everyday lives*. Connecticut, USA: Information Age Publishing, 305-326.
18. יצחקי, ר', פרידמן, י' (2005). אחריותיות המורה: התפיסה הדואלית של מושג חמקמק. א' פלדי (עורך): **במבחן הזמן 2**. תל-אביב: הסתדרות המורים בישראל – עמותת המורים לקידום ההוראה והחינוך. עמ' 179-174.
19. Friedman, I. A. (2006). Classroom management, teacher stress and burnout. In C. M. Evertson, & C. S. Weinstein, (Eds.) *Handbook of classroom management: research, practice and contemporary issues*. Mahawa, N. J.: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, 925-944.
19. פרידמן, י' (2006). אתיקה במחקר בחינוך: החוקר, הנחקר והמדע. ל' קוזמינסקי (עורכת). מכון מופת, רשות המחקר הבין-מכללתית: **שבילי מחקר**, 13, עמ' 27-17.
20. גביש, ב', פרידמן, י' (2005). ציפיות המתכשרים להוראה כאנשי ארגון: סביבת עבודה מקצועית, קולגיאליות, הכרה וכבוד. א' פלדי (עורך). **החינוך במבחן הזמן 2**. תל-אביב: הסתדרות המורים בישראל – עמותת המורים לקידום ההוראה והחינוך. עמ' 154-132.
21. פרידמן, י' (2008). אסטרטגיה וערכים ארגוניים: איתנות, יוקרה והיענות. בתוך א' יניב וד' אליצור (עורכים). **תורת השטחות: תיאוריה ומחקר במדעי החברה**. תל אביב: אגודת תורת-השטחות, 54-15.

22. Friedman, I., A. (2009). Teachers' classroom role-expectations: altruism, narcissism, paternalistic altruism, and benevolent narcissism. In: D. Elizur and E. Yaniv (Eds.). *Theory construction and multivariate analysis: applications of facet approach*. Ramat Gan, IL: Bar-Ilan University, Facet Theory Association, pp. 205-214.

23. פרידמן, יי (2010). הערכת תכניות חברתיות וחינוכיות: ממודל הקופסה השחורה להערכה דינאמית מבוססת תיאוריה. בתוך מ' לוי-רוזליס ור' סויה (עורכות). **סוגיות בהערכה בישראל**. אוניברסיטת בן גוריון בנגב, 71-13.

ח. פרסומים בעיתונות ציבורית וציבורית מקצועית

1. פרידמן, יי (תשמ"ג). שחיקת המורה - בעיה חבויה וזנוחה. מעלות 14 (ג') 57-61.
2. פרידמן, יי (1985). איך לקלוט את ילדי אתיפיה? הד החינוך נ"ט (ה'). 14-15.
3. פרידמן, יי (1989). מעורבות ההורים בתהליך החינוכי. צה"ל: סקירה חודשית 36 (9), 34-40.
4. פרידמן, יי (1992). מה שוחק את המורים? הד החינוך, ס"ו (י"א-י"ב) 5-7.
5. פרידמן, יי (תשנ"ג). אלימות בבית-הספר. בתוך ס' נבו וע' שבו (עורכות): אקלים חינוכי ותרבות בית-ספרית. ירושלים: משרד החינוך והתרבות, בית-הספר לעובדי הוראה בכירים. 92-94.
6. פרידמן, יי (1994). בית-הספר כמשל. הד החינוך ס"ח (9) 16-17.
7. פרידמן, יי (1995). בית-הספר הוא גם סדנה להתפתחות המורה הד החינוך ס"ט (7-8) 12-13.
8. פרידמן, יי, לוטן, א' (1996). פעולות מעשיות להקלת השחיקה בהוראה ולמניעתה. הד-האולפן, 70, 56-63.
9. פרידמן, יי (1997). המפתח לשיפור יכולות הניהול. סטוס, 77, 20-22, 24-25.
10. פרידמן, יי (1997). להיות מנהל בית-הספר: הלחץ, השחיקה וההתמודדות. בתוך: א' פלדי (עורך) החינוך במבחן הזמן, תל-אביב: רמות. 443-452.
11. פרידמן, יי (1997). מורה אוטונומי הוא מורה מרוצה. הד-החינוך, ע"ג(4), 12-13.

12. פרידמן, יי (2002). הצעה להגדרת ייעודו ומשימותיו של מנהל בית-ספר בישראל. הפורום – עיתון מנהלי בתי-הספר בישראל, 18, 7-10.
13. פרידמן, יי (2004). מי באמת רוצה ללמוד בבית-הספר: דה לגיטימציה של המאמץ והיזע בלימוד. עדות בפני כוח המשימה הלאומי לקידום החינוך (14 עמ'). ירושלים: מכון הנרייטה סאלד, פרסום פנימי.
14. פרידמן, יי, גביש, ב' (2004). המורה כאדם ארגוני – רכיבי המושג ומשמעותו. מכון מופ"ת, רשות המחקר הבין מכללתית, איגרת 11, 7-8.
15. פרידמן, יי (2005). היכן התלמיד? הד החינוך, כרך ע"ט (4), 20-22, 27.
16. פרידמן, יי (2005). הזכות לשינויים שמורה. הערכה מבוססת תיאוריה: מודל להערכת פעילויות בגיל הרך. הד הגן, חוברת ב', כסלו תשס"ו. 40-51.
17. פרידמן, יי (2006). הערכה יעילה של תכנית חינוך לערכים. במחשבה תחילה, כתב עת להגות ולעשייה חינוכית, 67, 27-33.
18. פרידמן, יי (2005). סטנדרטים, הערכה ומדיניות חינוכית. ז' בן-עמי: מדידה והערכה, אחריותיות ושקיפות ככלי לניהול מערכת החינוך. תל-אביב: מכון מופ"ת. 15-39.
19. פרידמן, יי (2006). אתיקה במחקר החינוך: החוקר, הנחקר והמדע. שבילי מחקר, 13 תל-אביב: מכון מופ"ת ורשות המחקר הבין-מכללתית.
20. פרידמן, יי (2013). מדידה והערכה: מה חשוב למתכשרים להוראה? ביטאון מכון מופ"ת, 51, אוקטובר, עמ' 17-22.
21. פרידמן, יי (2014). להיות מורה: היבטים אלטרואיסטיים ונרקסיסטיים. הד החינוך, כרך פ"ט (1), 62-66.

ט. ספרים ומאמרים בהכנה

- * בית הספר כארגון אינטליגנטי (ספר)
- * אלטרואיזם ונרקסיזם בקרב מורים – אהבה ושליטה (ספר)
- * ערכים ארגוניים בבית הספר (ספר)
- * The competent principal: Personality traits and skills (article)
- * The competent teacher: organizational perspectives (article)
- * School principals' sense of professional self-efficacy (article)